

LEERPLAN DERDE GRAAD SECUNDAIR ONDERWIJS

Decoratie en schilderwerken

Specifiek gedeelte

Arbeidsmarktgerichte finaliteit

Graad: derde graad

Leerjaar: eerste en tweede leerjaar

Leerplannummer: voorlopige versie dd. 30/06/2023

Nummer inspectie:

DISCLAIMER: De eindtermen (alsook de decretale nummers) opgenomen in dit leerplan zijn onder voorbehoud van goedkeuring door het Vlaams Parlement.

Inhoudstafel

Visie	3
Doelgroep en beginsituatie	4
Leerplandoelen	5
Minimale materiële vereisten	19
Vakkenkoppeling	20

Visie

De studierichting Decoratie en schilderwerken is een studierichting in de derde graad arbeidsmarktgerichte finaliteit, gericht op doorstroom naar de arbeidsmarkt. De basisvorming is dezelfde als voor alle andere studierichtingen binnen dezelfde finaliteit.

Leerlingen leren competenties die belangrijk zijn bij het realiseren van (eigen) ontwerpen met betrekking tot decoratie en schilderwerken. Zij voeren daarom allerhande technieken uit zoals (decoratief) schilderwerk binnen en buiten, alsook de plaatsing van ornamenten en sierlijsten, wandbekleding, raamdecoratie en soepele vloerbedekking.

De leerlingen realiseren doelen die leiden naar de beroepskwalificatie Schilder-decorateur.

De schilder-decorateur behandelt oppervlakken, zowel binnen als buiten, met daartoe geëigende producten, plaatst wandbekleding (behang, vlies, ...) en bedekt muren en vloeren met soepele bekledingen teneinde woningen en bouwwerken te beschermen en te verfraaien.

Doelgroep en beginsituatie

Leerlingen die het eerste leerjaar van de derde graad Decoratie en schilderwerken aanvatten in de arbeidsmarktfinaliteit, kunnen naar interesse en keuze voor deze studierichting beschouwd worden als een homogene groep.

De vooropleiding vanuit de tweede graad en de kenmerken van de leerlingen in de derde graad verschillen echter qua aanleg en belangstelling op cognitief, psychomotorisch en sociaal-affectief vlak, waardoor ze vanuit dit oogpunt kunnen beschouwd worden als een heterogene groep. Daarom vinden we het belangrijk om – bij het begin van de derde graad – de beginsituatie van elke leerling goed in kaart te brengen, om als lerarenteam zicht te krijgen op de kenmerken van de leerlingengroep en een leerlijn uit te werken die nauw aansluit bij de beginsituatie en de mogelijkheden van de leerlingen. Hierbij heeft het lerarenteam de vrijheid en de verantwoordelijkheid om leerplandoelen in te plannen in zowel het eerste als tweede jaar van de derde graad volgens de noden, behoeften en mogelijkheden van hun leerlingengroep. Daarnaast heeft het lerarenteam de vrijheid om te bepalen op welke manier de doelen functioneel geclusterd en aangeboden kunnen worden binnen de derde graad.

Aan de ene kant wordt in de derde graad Decoratie en schilderwerken verder gebouwd op de tweede graad Schilderen en decoratie. Daartegenover wordt ingezet op het verfijnen en verdiepen van de competenties uit de tweede graad. In de derde graad vinden we het daarom belangrijk om – afgestemd op de leerlingengroep - als lerarenteam passende begeleiding met expliciete aandacht voor Gepersonaliseerd Samen Leren te voorzien. Een leertraject kan gedifferentieerd zijn, maar het einddoel blijft dat samen met alle leerlingen alle leerplandoelen met onderliggende kenniselementen op het einde van de derde graad op een kwaliteitsvolle manier op het vastgelegde beheersingsniveau werden aangeleerd, ingeoeft en geëvalueerd.

Leerplandoelen

BK3_01.01	1
De leerlingen werken in teamverband met aandacht voor de organisatiecultuur, communicatie en procedures.	
Beheersingsniveau	
toepassen	
BK3_01.01.01	Subdoel 1
De leerlingen passen strategieën toe om teamgericht te werken.	
BK3_01.01.02	Subdoel 2
De leerlingen passen strategieën toe om doelgericht te communiceren.	
BK3_01.01.03	Subdoel 3
De leerlingen passen interne procedures en afspraken toe.	
BK3_01.02	2
De leerlingen handelen kwaliteitsbewust.	
Beheersingsniveau	
toepassen	
BK3_01.02.01	Subdoel 1
De leerlingen passen procedures uit stappenplannen, instructiefiches of handleidingen toe.	
BK3_01.02.02	Subdoel 2
De leerlingen passen strategieën voor planning en organisatie toe.	

BK3_01.02.03	Subdoel 3
De leerlingen passen strategieën voor kwaliteitscontrole toe.	
BK3_01.03	3
De leerlingen handelen economisch en duurzaam.	
Beheersingsniveau	
toepassen	
BK3_01.03.01	Subdoel 1
De leerlingen passen procedures toe om kostenbewust om te gaan met materialen, grondstoffen of tijd.	
BK3_01.03.02	Subdoel 2
De leerlingen passen procedures toe met betrekking tot milieuvorschriften.	
BK3_01.04	4
De leerlingen handelen veilig, ergonomisch en hygiënisch.	
Beheersingsniveau	
toepassen	
BK3_01.04.01	Subdoel 1
De leerlingen passen procedures toe met betrekking tot veilig handelen.	
BK3_01.04.02	Subdoel 2
De leerlingen passen procedures met betrekking tot ergonomisch handelen toe.	

BK3_01.04.03	Subdoel 3
De leerlingen passen procedures toe met betrekking tot hygiënisch handelen.	
BK3_02.01	7
De leerlingen plannen en bereiden de werkzaamheden voor.	
Beheersingsniveau	
creëren	
BK3_02.01.01	Subdoel 1
De leerlingen maken gebruik van werkdocumenten en relevante informatiebronnen. <ul style="list-style-type: none">• werkdocumenten, tekeningen, plannen, lastenboek	
BK3_02.01.02	Subdoel 2
De leerlingen controleren de aard en staat van de ondergrond van de te behandelen oppervlakken. <ul style="list-style-type: none">• ondergrond: soort, staat, implicaties, asbestherkenning• fysische en chemische verschijnselen in verband met gebouwen• vochtproblematiek: herkenning, meetmethoden en instrumenten, behandeling	
BK3_02.01.03	Subdoel 3
De leerlingen selecteren uitvoeringstechnieken, materialen, producten, gereedschappen en machines na analyse van de opdracht. <ul style="list-style-type: none">• EPB: algemene principes• isolatiematerialen en -technieken• water-, lucht- en dampschermen: soorten, principes, plaatsing- en bevestigingsmethodes• materialen en producten met betrekking tot de voorbereiding van oppervlakken• materialen en producten in functie van beschermen, afwerken, verfraaien• veiligheids- en milieuvoorschriften• decoratiestijlen in functie van verfraaiing• gebruik van gereedschappen en machines	
BK3_02.01.04	Subdoel 4
De leerlingen stellen een planning van de eigen werkzaamheden op met inbegrip van een optimale werkvolgorde en een afstemming op activiteiten van anderen.	

BK3_02.01.05	Subdoel 5
De leerlingen stellen een meetstaat op.	
BK3_02.01.06	Subdoel 6
De leerlingen voeren kostprijsberekeningen uit.	
BK3_02.01.07	Subdoel 7
De leerlingen stellen een behangplan op.	
BK3_02.01.08	Subdoel 8
De leerlingen stellen een legplan op.	
BK3_02.01.09	Subdoel 9
De leerlingen houden eigen werkadministratie bij.	
BK3_02.02	
20	
De leerlingen maken 2D en 3D CAD-tekeningen op basis van meetstaten, ontwerpschetsen en plannen. <ul style="list-style-type: none">• tekennormen voor technisch tekenen• symbolen	
Beheersingsniveau	
creëren	

BK3_02.03	
De leerlingen organiseren de inrichting van de werkplek.	
Beheersingsniveau	
toepassen	
BK3_02.03.01	Subdoel 1
De leerlingen zetten producten, machines en gereedschappen klaar in functie van een optimale en veilige uitvoering van de werken. <ul style="list-style-type: none">• specifieke risico's: gevaarlijke en schadelijke stoffen, elektriciteit, lawaai, trillingen, brand, explosies	
BK3_02.03.02	Subdoel 2
De leerlingen beschermen niet te behandelen delen: verplaatsen, afdekken volgens richtlijnen, afplakken volgens richtlijnen. <ul style="list-style-type: none">• beschermtechnieken en -materialen	
BK3_02.04	
5	
De leerlingen hanteren machines en gereedschappen.	
Beheersingsniveau	
toepassen	
BK3_02.04.01	Subdoel 1
De leerlingen passen procedures en veiligheidsvoorschriften toe met betrekking tot het correct en veilig gebruik van machines en gereedschappen. <ul style="list-style-type: none">• werking en veiligheidsaspecten van elektrisch gereedschap, pneumatisch gereedschap, handgereedschap en machines• elektriciteit in functie van de werkzaamheden	
BK3_02.04.02	Subdoel 2
De leerlingen controleren machines en gereedschappen.	

BK3_02.04.03	Subdoel 3
De leerlingen gebruiken machines en gereedschappen.	
BK3_02.05	6
De leerlingen werken veilig op hoogte.	
Beheersingsniveau	
toepassen	
BK3_02.05.01	Subdoel 1
De leerlingen passen procedures en veiligheidsvoorschriften toe met betrekking tot het veilig werken op hoogte.	
<ul style="list-style-type: none">• gebruik van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen• preventiemaatregelen tegen het vallen van personen en voorwerpen• gebruik van ladders volgens de veiligheidsregels als toegangsmiddel• voorwaarden om een steiger te betreden• gebruik van (rol)steigers volgens de instructies en veiligheidsregels	
BK3_02.05.02	Subdoel 2
De leerlingen bouwen rolsteigers op en af volgens voorschriften.	
BK3_02.06	8
De leerlingen bereiden de oppervlakken voor in functie van beschermen en verfraaien.	
Beheersingsniveau	
toepassen	
BK3_02.06.01	Subdoel 1
De leerlingen passen procedures en veiligheidsvoorschriften toe met betrekking tot het voorbereiden van de oppervlakken in functie van beschermen en verfraaien.	

BK3_02.06.02	Subdoel 2
De leerlingen bereiden de oppervlakken voor op de schilderwerken.	
BK3_02.06.03	Subdoel 3
De leerlingen meten de vochtigheid van de ondergrond en maken vochtvrij indien nodig.	
BK3_02.06.04	Subdoel 4
De leerlingen plaatsen vochtwerend, akoestisch en thermisch isolatiemateriaal.	
BK3_02.06.05	Subdoel 5
De leerlingen brengen fixeer-, impregneer- of aanhechtingsmiddelen aan.	
BK3_02.07	
9	
De leerlingen maken het afwerkingsproduct gebruiksklaar.	
Beheersingsniveau	
toepassen	
BK3_02.07.01	Subdoel 1
De leerlingen passen procedures en veiligheidsvoorschriften toe met betrekking tot het gebruiksklaar maken van het afwerkingsproduct. <ul style="list-style-type: none">• specifieke risico's bij het gebruik van solventen: grenswaarden blootstelling, preventiemaatregelen• afwerkingsproducten, toevoegingsmiddelen	
BK3_02.07.02	Subdoel 2
De leerlingen maken afwerkingsproducten aan: bepalen mengverhoudingen, mengen, controleren viscositeit.	

BK3_02.08	10, 11
De leerlingen schilderen oppervlakken zowel binnen als buiten.	
Beheersingsniveau	
toepassen	
BK3_02.08.01	Subdoel 1
De leerlingen passen procedures en veiligheidsvoorschriften toe met betrekking tot het schilderen van oppervlakken. <ul style="list-style-type: none">• uitvoeringstechnieken: manueel dekkend en niet-dekkend schilderwerk, pistoolschilderwerk	
BK3_02.08.02	Subdoel 2
De leerlingen voeren manueel dekkend en niet-dekkend schilderwerk uit in functie van de ondergrond.	
BK3_02.08.03	Subdoel 3
De leerlingen voeren pistoolschilderwerk uit in functie van de ondergrond.	
BK3_02.08.04	Subdoel 4
De leerlingen voeren kwaliteitscontroles uit. <ul style="list-style-type: none">• kwaliteitsnormen, waarden en tolerantienormen voor manueel en pistoolschilderwerk	

BK3_02.09	12
De leerlingen voeren decoratieve schilderwerken uit.	
Beheersingsniveau	
toepassen	
BK3_02.09.01	Subdoel 1
De leerlingen passen procedures en veiligheidsvoorschriften toe met betrekking tot het uitvoeren van decoratieve schilderwerken. <ul style="list-style-type: none">• uitvoeringstechnieken: decoratief schilderwerk	

BK3_02.09.02	Subdoel 2
De leerlingen zoeken kleurtonen en stellen kleuren samen volgens kleurstalen.	
BK3_02.09.03	Subdoel 3
De leerlingen voeren decoratief schilderwerk uit.	
BK3_02.09.04	Subdoel 4
De leerlingen voeren kwaliteitscontroles uit. <ul style="list-style-type: none">• kwaliteitsnormen, waarden en tolerantienormen voor decoratief schilderwerken	
BK3_02.10	13
De leerlingen brengen ornamenten en sierlijsten aan. <ul style="list-style-type: none">• uitvoeringstechnieken voor het aanbrengen van ornamenten en sierlijsten	
Beheersingsniveau	
toepassen	
BK3_02.11	14
De leerlingen bereiden de oppervlakken voor in functie van de te plaatsen wandbekleding.	
Beheersingsniveau	
toepassen	
BK3_02.11.01	Subdoel 1
De leerlingen passen procedures en veiligheidsvoorschriften toe met betrekking tot het voorbereiden van de oppervlakken in functie van het plaatsen van wandbekleding. <ul style="list-style-type: none">• oplos-, verdunnings- en verhardingsmiddelen met betrekking tot wandbekleding: toepassingen, veiligheids- en recyclagevoorschriften	
BK3_02.11.02	Subdoel 2
De leerlingen bereiden de oppervlakken voor op het plaatsen van wandbekleding.	

BK3_02.11.03	Subdoel 3
De leerlingen meten de vochtigheid van de ondergrond en maken vochtvrij indien nodig.	
BK3_02.11.04	Subdoel 4
De leerlingen plaatsen vochtwerend, akoestisch en thermisch isolatiemateriaal.	
BK3_02.11.05	Subdoel 5
De leerlingen brengen fixeer-, impregneer- of aanhechtingsmiddelen aan.	
BK3_02.12	
15	
De leerlingen brengen wandbekledingen aan.	
Beheersingsniveau	
toepassen	
BK3_02.12.01	Subdoel 1
De leerlingen passen procedures en veiligheidsvoorschriften toe met betrekking tot het aanbrengen van wandbekleding. <ul style="list-style-type: none">• lijmsoorten voor wandbekleding: toepassing, veiligheidsvoorschriften• soorten wandbekleding• plaatsings- en uitvoeringstechnieken voor wandbekleding: plaatsingswijzen, versnijdingsvoorschriften• plaatsings- en uitvoeringstechnieken voor profielen	
BK3_02.12.02	Subdoel 2
De leerlingen maken wandlijm klaar.	
BK3_02.12.03	Subdoel 3
De leerlingen brengen wandbekleding aan.	

BK3_02.12.04	Subdoel 4
De leerlingen plaatsen profielen.	
BK3_02.12.05	Subdoel 5
De leerlingen voeren kwaliteitscontroles uit. <ul style="list-style-type: none">• kwaliteitsnormen, waarden en tolerantienormen voor het aanbrengen van wandbekleding	
BK3_02.13	16
De leerlingen plaatsen raamdecoratie. <ul style="list-style-type: none">• soorten raamdecoratie• plaatsings- en uitvoeringstechnieken voor raamdecoratie	
Beheersingsniveau	
toepassen	
BK3_02.14	17
De leerlingen bereiden de oppervlakken voor in functie van de te plaatsen soepele vloerbekleding.	
Beheersingsniveau	
toepassen	
BK3_02.14.01	Subdoel 1
De leerlingen passen procedures en veiligheidsvoorschriften toe met betrekking tot het voorbereiden van de oppervlakken in functie van het plaatsen van soepele vloerbekleding. <ul style="list-style-type: none">• oplos-, verdunnings- en verhardingsmiddelen met betrekking tot soepele vloerbekleding: toepassingen, veiligheids- en recyclagevoorschriften	
BK3_02.14.02	Subdoel 2
De leerlingen bereiden de oppervlakken voor op het plaatsen van soepele vloerbekleding.	

BK3_02.14.03	Subdoel 3
De leerlingen meten de vochtigheid van de ondergrond en ondernemen gepaste stappen indien nodig.	
BK3_02.14.04	Subdoel 4
De leerlingen brengen fixeer-, impregneer- of aanhechtingsmiddelen aan.	
BK3_02.15	18
De leerlingen plaatsen soepele vloerbekledingen.	
Beheersingsniveau	
toepassen	
BK3_02.15.01	Subdoel 1
De leerlingen passen procedures en veiligheidsvoorschriften toe met betrekking tot het plaatsen van soepele vloerbekleding. <ul style="list-style-type: none">• lijmsorten voor soepele vloerbekleding: toepassing, veiligheidsvoorschriften• soorten soepele vloerbekleding• plaatsings- en uitvoeringstechnieken voor soepele vloerbekleding: plaatsingswijzen, versnijdingsvoorschriften• plaatsings- en uitvoeringstechnieken voor plinten	
BK3_02.15.02	Subdoel 2
De leerlingen brengen soepele vloerbekleding aan.	
BK3_02.15.03	Subdoel 3
De leerlingen plaatsen plinten.	
BK3_02.15.04	Subdoel 4
De leerlingen voeren kwaliteitscontroles uit. <ul style="list-style-type: none">• kwaliteitsnormen, waarden en tolerantienormen voor het plaatsen van soepele vloerbekledingen	

BK3_02.16	19
De leerlingen ronden de werkzaamheden af.	
Beheersingsniveau	
toepassen	
BK3_02.16.01	Subdoel 1
De leerlingen reinigen en onderhouden materialen, machines en gereedschappen na uitvoeren van de opdracht of bij overgang naar een andere bewerking. <ul style="list-style-type: none">• onderhoudstechnieken voor machines en gereedschappen• gebruik van producten en gereedschappen voor het reinigen en onderhouden van het materieel• reinigingstechnieken voor machines en gereedschappen	
BK3_02.16.02	Subdoel 2
De leerlingen controleren materialen, machines en gereedschappen na uitvoeren van de opdracht.	
BK3_02.16.03	Subdoel 3
De leerlingen ruimen materialen, machines en gereedschappen op na uitvoeren van de opdracht.	
BK3_02.16.04	Subdoel 4
De leerlingen passen procedures en veiligheidsvoorschriften toe bij het verwerken van de gebruikte producten.	
BK3_02.16.05	Subdoel 5
De leerlingen verwijderen bescherming van niet te behandelen delen.	
BK3_02.16.06	Subdoel 6
De leerlingen plaatsen weggehaalde delen terug.	

BK3_02.17

De leerlingen ontwikkelen oplossingen voor een praktisch probleem of een praktische behoefte.

Beheersingsniveau

creëren

BK3_02.17.01

Subdoel 1

De leerlingen realiseren projecten volgens de principes van het technisch proces met betrekking tot decoratie en schilderwerken.

Minimale materiële vereisten

De minimale materiële vereisten voor deze studierichting zijn [via deze link](#) te raadplegen.

Vakkenkoppeling

De vakkenkoppeling voor deze studierichting is [via deze link](#) te raadplegen.